

**Sinteza recomandărilor autorităților publice/altor părți interesate
la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008
privind reglementarea valutară (în continuare - proiectul)
(prezentate în cadrul celei de a III-a reavizări)**

Nr. d/o	Prevederile din proiect ¹	Autorul recomandării	Recomandare	Concluzii /comentarii
1	2	3	4	5
1.	<p>16. La articolul 27, alineatele (3), (4) și (5) vor avea următorul cuprins: „(3) Retragera pe teritoriul Republicii Moldova a numerarului în cadrul operațiunilor valutare prin intermediul cardurilor emise de către băncile licențiate și prestatorii de servicii de plată nebancari rezidenți, atașate la conturile bancare /conturile de plăți ale persoanelor juridice se efectuează cu respectarea prevederilor alin.(4) și a art.26. (4) Pe teritoriul Republicii Moldova nu se admite retragerea <u>de la bancomate</u> a numerarului în valută străină prin intermediul cardurilor emise de către băncile licențiate și prestatorii de servicii de plată nebancari rezidenți, atașate la conturile bancare /conturile de plăți ale persoanelor juridice. ...</p>	<p>BC ”Procreditbank” SA</p>	<p>La art.I pct.16 din proiect:</p> <p>La art.27, alin.(3) din Legea în vigoare sau alin.(4) din proiectul de lege nou să fie reformulat astfel: <i>”Pe teritoriul Republicii Moldova se admite depunerea /retragerea <u>de la bancomate</u> a numerarului în valută străină prin intermediul cardurilor emise de către băncile licențiate și prestatorii de servicii de plată nebancari rezidenți, atașate la conturile bancare /conturile de plăți ale persoanelor juridice <u>doar în cazul prezentării documentelor confirmative băncilor licențiate și prestatorilor de servicii de plată nebancari rezidenți până la efectuarea propriu zisă a operațiunii.</u>”.</i></p> <p>Argumentare: Reformularea alineatului respectiv va oferi băncilor licențiate și prestatorilor de servicii de plată nebancari rezidenți oportunitate suplimentară de modernizare a efectuării operațiunilor de către clienții în Zona de autodeservire prin intermediul cardurilor la bancomate/terminale.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Prevederile art.27 alin.(4) din proiectul de lege au drept scop promovarea plăților fără numerar și sînt în concordanță cu eforturile BNM și ale Guvernului îndreptate spre restrîngerea ariei de utilizare de către persoanele juridice a numerarului în valută străină. Normele în cauză nu introduc o restricție nouă aferentă retragerii numerarului de valută străină pe teritoriul RM de către persoanele juridice, ci reduc acțiunea limitării existente pînă la imposibilitatea retragerii respective de la bancomate (fiind posibilă retragerea numerarului de valută străină, în cazurile prevăzute de lege, prin ghișeele băncilor licențiate și ale prestatorilor de servicii de plată nebancari rezidenți cu utilizarea cardurilor emise de aceștia). De asemenea, a se lua în considerare că utilizarea de către persoanele juridice a numerarului în valută străină pe teritoriul Republicii Moldova este strict reglementată doar pentru anumite cazuri (de exemplu, numerarul în valută străină se eliberează persoanelor juridice rezidente pentru ca acesta să fie utilizat în străinătate, de ex., pentru cheltuieli de deplasare). Or, permiterea retragerii numerarului în valută străină de la bancomate va crea condiții pentru o utilizare tot mai intensă a valutei străine pe teritoriul Republicii Moldova, fapt care va conduce la dolarizarea economiei.</p>
2	<p>26. Legea se completează cu articolul 42¹ cu următorul cuprins:</p>	<p>BC ”Procreditbank” SA</p>	<p>La art.I pct.26 din proiect:</p> <p>Art.42¹, alin.(2) lit.c) din proiectul Legii să fie</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Stabilirea plafonului de 5000 lei moldovenești (sau echivalentul</p>

¹ Varianta proiectului de lege transmisă spre avizare repetată de către autoritățile și instituțiile publice interesate prin scrisoarea nr.19-0102/1/204 din 22.01.2016

<p>„Articolul 42¹. Prevederi generale privind condițiile de utilizare a aparatelor de schimb valutar</p> <p>...</p> <p>(2) Aparatul de schimb valutar prin intermediul căruia se efectuează operațiuni de schimb valutar în numerar trebuie să corespundă cel puțin următoarelor condiții:</p> <p>...</p> <p>c) să fie programat să efectueze operațiuni de schimb valutar în sumă ce nu depășește 5000 lei moldovenești per operațiune sau echivalentul acestei sume în valută străină;</p>		<p>reformulat și expus în următoarea redacție:</p> <p><i>"(c) să fie programat să efectueze operațiuni de schimb valutar în sumă ce nu depășește 50 000 lei moldovenești per operațiune sau echivalentul acestei sume în valută străină, băncile licențiate, prestatorii de servicii de plată nebankari rezidenți și casele de schimb valutar să aibă posibilitate de a-și stabili de sine stătător suma maximă per operațiune ce nu depășește suma maximă stabilită de 50 000 lei moldovenești."</i></p> <p>Argumentare: conform Regulamentului cu privire la unitățile de schimb valutar, aprobat prin Hotărârea nr.53 din 05.03.2009, în Articolul 96 este menționat: " Identificarea și verificarea identității persoanei fizice se efectuează în următoarele cazuri:</p> <p>a) în cazul în care suma tranzacției este de cel puțin 50000 lei moldovenești (conform cursului oficial al leului moldovenesc valabil pentru ziua efectuării operațiunii), indiferent de faptul că tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni;"</p> <p>Astfel, dacă suma maximă per operațiune va fi în mărime de 5000 lei moldovenești, clienții fiind obișnuiți să efectueze schimb valutar în numerar în sumă de pînă la 50 000 MDL fără identificarea lor de către băncile licențiate, prestatorii de servicii de plată nebankari rezidenți și casele de schimb valutar vor repartiza suma totală în mai multe sume de pînă la 5000 lei moldovenești și vor efectua mai multe tranzacții de schimb valutar în numerar, ceea ce nu este efectiv și îi redirecționează spre biroul de schimb valutar unde se va efectua doar o singură operațiune. Totodată, băncile licențiate, prestatorii de servicii de plată nebankari rezidenți și casele de schimb valutar prin modernizarea efectuării operațiunilor de către clienți în Zona de auto-deservire 24/7 au tendința să redirecționeze la maximum posibil</p>	<p>lor în valută străină) per operațiune are menirea de a evita utilizarea aparatelor de schimb valutar în scopul spălării banilor. În cazul în care unitatea de schimb valutar, în calitatea sa de entitate raportoare, constată că o anumită persoană fizică efectuează mai multe operațiuni de schimb valutar acestea avînd un caracter suspect, unitatea în cauză urmează să aplice prevederile corespunzătoare ale legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p> <p>Spre deosebire de operațiunile de schimb valutar care se efectuează la ghișee, cînd lucrătorul USV poate determina tranzacțiile efectuate drept tranzacții suspecte, la aparatele de schimb valutar, acest lucru este practic imposibil, fapt care a determinat stabilirea unor cerințe mai stricte (suma de 5000 lei (sau echivalentul lor) pentru o operațiune)).</p> <p>De asemenea, Legea nr.190 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului stabilește cerințe de identificare a persoanelor fizice la efectuarea tranzacțiilor electronice (la care pot fi atribuite și operațiunile de schimb valutar prin aparatele de schimb valutar) în valoare de cel puțin 15 mii de lei indiferent de faptul că tranzacția se efectuează <u>printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni.</u></p>
--	--	---	---

			către această Zonă , inclusiv pentru efectuarea schimbului valutar în numerar. În același timp, băncile licențiate, prestatorii de servicii de plată nebankari rezidenți și casele de schimb valutar vor avea posibilitatea singuri să-și stabilească suma maximă per operațiune ce nu va depăși suma de 50000 lei moldovenești, în funcție de riscurile pe care și le asumă.	
3	<p>26. Legea se completează cu articolul 42¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 42¹. Prevederi generale privind condițiile de utilizare a aparatelor de schimb valutar</p> <p>...</p> <p>(2) Aparatul de schimb valutar prin intermediul căruia se efectuează operațiuni de schimb valutar în numerar trebuie să corespundă cel puțin următoarelor condiții:</p> <p>...</p> <p>e) să fie dotat astfel încât să fie asigurată identificarea clientului - persoanei fizice în corespundere cu legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p>	<p>BC</p> <p>”Moldindconbank”</p> <p>SA</p>	<p>La art.I pct.26 din proiect:</p> <p>De a modifica art.42¹ alin.(2) lit.e) după cum urmează :</p> <p>„e) să fie dotat astfel încât să corespundă legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.”;</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Suplimentar la comentariile expuse la pct.2 din prezenta sinteză menționăm următoarele:</p> <p>Actualmente, legislația Republicii Moldova în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului nu conține cerințe care vizează dotarea aparatelor de schimb valutar. Or, legislația în cauză stabilește cerințe față de entitățile financiare, indiferent de tipurile de activități pe care acestea le desfășoară) care, în particular, se referă la aplicarea măsurilor de identificare a persoanelor fizice și juridice, precum și a beneficiarului efectiv. În acest sens, proiectul de lege a prevăzut dreptul unităților de schimb valutar de a efectua operațiuni prin intermediul aparatelor de schimb valutar, stabilind totodată, cerința ca aparatele să fie dotate astfel încât să fie asigurată identificarea clientului – persoană fizică.</p>
4	<p>26. Legea se completează cu articolul 42¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 42¹. Prevederi generale privind condițiile de utilizare a aparatelor de schimb valutar</p> <p>...</p> <p>(3) În cazul efectuării de către persoana fizică a operațiunii de schimb valutar prin aparatul de schimb valutar, acest aparat trebuie</p>	<p>BC</p> <p>”Moldindconbank”</p> <p>SA</p>	<p>La art.I pct.26 din proiect:</p> <p>De a modifica și completa art.42¹ alin.(3) pct.2) după cum urmează :</p> <p>”2) afișarea pe ecran, <u>pînă la finalizarea operațiunii de schimb valutar</u>, cel puțin a următoarei informații: denumirea și/sau codul valutei străine; suma monedei spre primire; suma monedei spre eliberare; cursul valutar aplicabil; mărimea și suma comisionului (dacă se aplică); precum și mărimea și suma plății obligatorii (care se</p>	<p><u>Se acceptă de principiu</u></p> <p>Pct.2) alin.(3) din art.42¹ se expune în următoarea redacție:</p> <p>”2) afișarea pe ecran, pînă la finalizarea operațiunii de schimb valutar, cel puțin a următoarei informații: denumirea și/sau codul valutei străine; suma monedei spre primire/primite; suma monedei spre eliberare; cursul valutar aplicabil; mărimea și suma comisionului (dacă se aplică); precum și mărimea și suma plății obligatorii (în cazul în care se percepe conform Legii Fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației nr.827-XIV din 18 februarie 2000);”.</p>

	<p>să asigure în regim automat:</p> <p>1) primirea de la persoana fizică a informației privind operațiunea pe care aceasta intenționează să o efectueze;</p> <p>2) afișarea pe ecran, pînă la introducerea de către persoana fizică a numerarului, cel puțin a următoarei informații: denumirea și/sau codul valutei străine; suma monedei spre primire; suma monedei spre eliberare; cursul valutar aplicabil; mărimea și suma comisionului (dacă se aplică); precum și mărimea și suma plății obligatorie (care se percepe conform actelor legislative);</p> <p>3) verificarea autenticității bancnotelor introduse;</p> <p>4) eliberarea bonului de casă, care trebuie să includă informația indicată la pct.2), precum și altă informație prevăzută de legislație;</p> <p>5) efectuarea unei operațiuni de schimb valutar în sumă ce nu depășește 5000 lei moldovenești pe o operațiune sau echivalentul acestei sume în valută străină;</p> <p><u>6) eliberarea mijloacelor bănești în suma ce constituie echivalentul numerarului introdus în aparat, cu deducerea sumei comisionului aplicabil, precum și a plăților obligatorii percepute conform actelor legislative.</u></p> <p>...</p>		<p>percepe conform actelor legislative). <u>Persoana fizică poate solicita revocarea operațiunii de schimb valutar pînă la finalizarea acesteia;</u>".</p>	<p>Totodată, în vederea oferirii clientului a dreptului de revocare a operațiunii de schimb valutar, propunem de a introduce după pct.2) un punct nou (3) în următoarea redacție:</p> <p><i>"3) revocarea de către client a operațiunii de schimb valutar pînă la finalizarea acesteia. Operațiunea de schimb valutar se consideră finalizată după primirea de către client de la aparatul de schimb valutar a mijloacelor bănești și a documentului prevăzut la pct.5."</i></p> <p>Punctele 3) – 6) devin punctele 4) -7).</p> <p>De asemenea, avînd în vedere că anumite aparate de schimb valutar nu ar putea asigura eliberarea mijloacelor bănești în sumă care va constitui echivalentul numerarului introdus în aparat (ținînd cont de faptul că aparatele de schimb valutar pot să nu opereze cu bancnote de valoare mică sau cu monede metalice, urmare obiecției IFPS înaintate în cadrul primei reavizări (a se vedea pct.47 din sinteza respectivă), la alin.(3), a fost introdus un punct nou (8) în următoarea redacție:</p> <p><i>"8) în cazul în care caracteristicile aparatului de schimb valutar nu permit operarea cu bancnotele cu valoare mică sau cu monede metalice, fapt care face imposibilă eliberarea clientului a sumei exacte supuse eliberării conform subpct.7) - notificarea pe ecran a clientului despre acest fapt cu indicarea sumei care nu poate fi eliberată și obținerea, pînă la finalizarea operațiunii de schimb valutar, a acceptului clientului de efectuare a operațiunii în aceste condiții."</i></p>
5	26. Legea se completează cu articolul 42 ¹ cu următorul cuprins:	<p>BC</p> <p>"Moldindconbank"</p> <p>SA</p>	<p>La art.I pct.26 din proiect</p> <p>De a modifica art.42¹ alin.(3) pct.4) după cum</p>	<p><u>Se acceptă de principiu</u></p> <p>Avînd în vedere că actualmente legislația operează cu astfel de</p>

	<p>„Articolul 42¹. Prevederi generale privind condițiile de utilizare a aparatelor de schimb valutar</p> <p>...</p> <p>(3) În cazul efectuării de către persoana fizică a operațiunii de schimb valutar prin aparatul de schimb valutar, acest aparat trebuie să asigure în regim automat:</p> <p>4) eliberarea bonului de casă, care trebuie să includă informația indicată la pct.2), precum și altă informație prevăzută de legislație;</p>		<p>urmează :</p> <p>"4) eliberarea bonului în conformitate cu legislația în domeniul fiscal, care trebuie să includă informația indicată la pct.2), precum și altă informație prevăzută de legislație;"</p>	<p>noțiuni ca "bon de casă", "bon fiscal", "document fiscal", precum și ținând cont că aparatele de schimb valutar pot fi dotate atât cu dispozitive (MCC) cât și cu sisteme pentru înregistrarea operațiunilor cu numerar, propunem la art.42¹ alin.(3) pct.4) din proiectul de lege de a substitui cuvintele "bonului de casă" cu textul "bonului de casă sau a altui document prevăzut de legislația fiscală".</p>
6		Serviciul vamal	<p>La Legea privind reglementarea valutară</p> <p>De reglementat noțiunea de "băncile nerezidente" care este utilizată în textul proiectului .</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Avînd în vedere faptul că LRV definește noțiunea de "nerezidenți" care în particular include și persoanele juridice nerezidente, acestea fiind persoanele juridice (de drept public și de drept privat) constituite în conformitate cu legislația statelor străine, cu sediul peste hotare, considerăm inoportună definirea noțiunii de "bancă nerezidentă".</p>
7		Serviciul vamal	<p>La Legea privind reglementarea valutară</p> <p>În tot textul Legii, sintagma "importul și exportul valorilor valutare" de substituit cu sintagma "introducerea și scoaterea valorilor valutare".</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>La definirea în LRV a noțiunii de „operațiuni valutare” care în particular include "importul și exportul în/din Republica Moldova al valorilor valutare" au fost luate în considerare prevederile Anexei nr.1 „Nomenclatorul operațiunilor de capital” la Directiva Consiliului Comunităților Europene nr.88/361/EEC din 24.06.1988 pentru implementarea art.67 al Tratatului și a Codului OCDE de liberalizare a mișcărilor de capital, care printre alte operațiuni de capital evidențiază și importul și exportul fizic al valorilor valutare.</p> <p>Noțiunea de „importul și exportul valorilor valutare” este definită în LRV la art.28 alin.(1) și include tot spectrul operațiunilor aferente trecerii fizice a valorilor valutare, și anume <u>introducerea și scoaterea</u>, dar și <u>expedierea</u> (de ex., prin trimiteri poștale) valorilor valutare în/din Republica Moldova.</p>

				Astfel, dacă se acceptă propunerea înaintată, cazurile de expediere a valorilor valutare din Republica Moldova nu vor mai cădea sub incidența LRV și astfel va fi creat un vid normativ.
8		Serviciul vamal	La Legea privind reglementarea valutară De a completa Legea cu o anexă, unde va fi expus modelul permisiunii pentru scoaterea mijloacelor bănești din Republica Moldova, prevăzute la pct.3) lit.b), art.29.	<u>Nu se acceptă</u> Potrivit art.31 alin.(4) din LRV, BNM stabilește modul de eliberare de către băncile licențiate a permisiunilor pentru scoaterea mijloacelor bănești din Republica Moldova. În acest sens, BNM, prin Hotărârea Consiliului de administrație nr.15 din 22.01.2009 a aprobat Regulamentul privind modul de eliberare de către bănci a permisiunilor pentru scoaterea mijloacelor bănești din Republica Moldova. Modelul permisiunii pentru scoaterea mijloacelor bănești este prevăzut în anexa la regulamentul menționat.
9		Serviciul vamal	La Legea privind reglementarea valutară De a prevedea în proiectul legii efectuarea operațiunilor de introducere /scoatere a numerarului în /din Republica Moldova, precum și perfectarea lor vamală, numai de către băncile licențiate.	<u>Nu se acceptă</u> Cazurile în care persoanele juridice rezidente și nerezidente au dreptul de a introduce în/scoate din Republica Moldova numerar în valută străină și în monedă națională sînt prevăzute în mod expres la art.30 alin.(1) lit.c) și d) din LRV, acestea fiind determinate de specificul activității persoanelor juridice (de ex., necesitatea băncilor nerezidente care au deschise conturi la băncile licențiate de a scoate numerar în vederea efectuării operațiunilor pentru clienții săi, introducerea în RM de către persoanele juridice nerezidente a numerarului în valută străină în scopul achitării cu persoanele juridice rezidente conform contractelor de export). Acceptarea acestei propuneri ar însemna stabilirea unui regim mai restrictiv decît cel existent, fapt care nu poate fi admis, avînd în vedere angajamentele RM asumate în cadrul Acordului de Asociere RM – UE privind liberalizarea operațiunilor valutare de capital. Modul de perfectare vamală, inclusiv de declarare a valorilor valutare nu este obiectul de reglementare a LRV, ci a legislației vamale a Republicii Moldova.
		<u>Au reiterat obiecțiile și propunerile înaintate în cadrul primei și celei</u>		

		<p><u>de a II-a reavizări:</u></p> <p>Ministerul Economiei Inspectoratul Fiscal Principal de Stat Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Consiliul Concurenței Comisia Națională a Pieței Financiare Centrul Național Anticorupție Ministerul Finanțelor (a reiterat propunerile în cadrul celei de II-a reavizări)</p>	
		<p><u>Nu au obiecții sau propuneri:</u></p> <p>Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene BC "EuroCreditBank" S.A.</p>	